

ניוון קורטיקובאזלי: עובדות חשובות למטופלים

מה זה?

ניוון קורטיקובאזלי (CBD) היא מחלה נוירודגנרטיבית מתקדמת ונדירה. המחלה תוארה לראשונה בשנת 1968. בדרך כלל, המחלה מאובחנת בגילאים 60-70. מהלך המחלה הינו מורכב והיא לרוב מאופיינת בסימפטומים וסימנים בעלי אופי מגוון.

מהם הסימפטומים?

ניוון קורטיקובאזלי לרוב מופיע בצורה מאוד לא סימטרית, עם סימנים בעיקר בצד אחד של הגוף. בין הסימפטומים השכיחים ניתן למצוא:

- תנועה איטית ונוקשות של הצוואר, הידיים והרגליים
- בעיות שיווי משקל והליכה לא יציבה עם סיכון גבוה לנפילות
- עוויתות שרירים קצרות הגורמות לתנועות קופצניות הנקראות "מיוקלונוס"
- קושי בביצוע תנועות או פעולות ביד או ברגל, במיוחד פעולות מורכבות הדורשות מיומנות
- הפרעות תחושה בצד אחד של הגוף וקשיים בזיהוי חפצים באמצעות מגע
- תחושה כי "היד שלך יש מוח משלה", המכונה לפעמים "תסמונת הגפה הזרה"
- קשיים בדיבור ובשפה, כגון בעיות במציאת המילים הנכונות ובהיגוי המילים
- שינויים התנהגותיים כגון אובדן מוטיבציה, שינויי אישיות, או עצבנות יתר עם סף כעס נמוך

חלק מהסימפטומים של ניוון קורטיקובאזלי (CBD) יכולים להתאים למחלות נוירולוגיות יותר נפוצות ומשום כך לעיתים קרובות מומחים מתייחסים ל-CBD כסינדרום D.

מה גורם למחלה?

הסיבה לניוון קורטיקובאזלי אינה ידועה. המחלה גורמת לניוון מהיר של המוח בתחילה בעיקר בצד אחד ובהמשך בשני צדדיו. אצל אנשים בריאים יש חלבון שנקרא טאו במוחם, חלבון זה חשוב לתפקוד נורמלי של תא עצב. אצל אנשים החולים בניוון קורטיקובאזלי חלבון הטאו נמצא בצורתו הלא תקינה, מה שגורם להצטברות שלו במוח. נראה כי הוא פוגע בתאי מוח בתחילה בקליפת המוח ובגרעינים הבזלים ובהמשך בכלל המוח. לא ידועה הסיבה להימצאות ושקיעת חלבון הטאו בצורתו הלא תקינה במחלת הניוון הקורטיקובאזלי (CBD למיטב ידיעתנו, ניוון קורטיקובאזלי אינו תורשתי ולא קשור לחשיפה סביבתית).

איך מתבצע האבחון?

האבחנה מתבססת על ההיסטוריה הרפואית שלך ועל בדיקה נוירולוגית. מכיוון שהסימפטומים והתסמינים עשויים להיות דומים למחלות אחרות, כגון מחלת פרקינסון, האבחון קשה בשלבים המוקדמים. גם בשלב מאוחר יותר, האבחון יכול להיות קשה; לעתים האבחנה מתבצעת רק על ידי נתיחה שלאחר המוות. בדיקות כמו תהודה מגנטית (MRI) לעיתים קרובות עוזרת לחזק את החשד הקליני של הנוירולוג, וכן לשלול מחלות אחרות דומות. הדמיה עשויה גם למצוא דפוסים ספציפיים של התכווצות מסת מוח, המכונה אטרופיה (ניוון). לא קיימת בדיקת דם אבחנתית.

האם יש טיפול?

- לא קיים טיפול יעיל להאטת התקדמות המחלה. עם זאת, לעיתים ניתן לטפל בחלק מהתסמינים. בהתאם לסימפטומים שלך, הרופא שלך עשוי לנסות:
- לבודופה לשיפור איטיות התנועה
- תרופות להקלת קפיצות השרירים והתנועות הלא רצוניות (מיוקלונוס)
- זריקות בוטוקס בכדי להקטין את נוקשות השרירים בזרוע או ברגל
- תרופות שונות לבעיות בדרכי השתן, חרדה, דיכאון, בעיות קוגניטיביות ועוד.
- פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, תמיכה פסיכולוגית או טיפול בדיבור חשובים מאוד כדי לסייע בשמירה על תפקוד תקין